

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 226/08-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. januára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti Z. M., Š., zastúpenej advokátom JUDr. V. K., M., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Z. M. na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 porušené bolo.

2. Z. M. p r i z n á v a finančné zadostučinenie v sume 2 000 € [slovom dvetisíc eur (60 252 Sk)], ktoré jej je Okresný súd Žilina p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť Z. M. trovy právneho zastúpenia v sume 223,46 € [slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov (6 732 Sk)] na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. V. K., M., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2008 doručená sťažnosť Z. M., Š. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. V. K., M., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000. Sťažovateľka svoju sťažnosť doplnila podaním doručeným 30. júna 2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že v roku 2000 začal okresný súd konanie o dedičstve o novoobjavenom majetku po poručiťovi Š. G. zomrelom... (ďalej len „poručiť“). Prerokovaním dedičstva bol poverený notár JUDr. J. E., B. Dedičské konanie vedené pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 nebolo do podania sťažnosti právoplatne skončené.

Sťažovateľka nie je spokojná s postupom okresného súdu v konaní, k čomu uviedla: *„Počas tohto osemročného obdobia som sa neustále stretávala s tým, že porušovateľ základného práva vydával nesprávne uznesenia o prejednaní dedičstva, ktoré odvolací súd vždy zrušil a vec vrátil porušovateľovi na ďalšie konanie.“*

Podľa názoru sťažovateľky došlo postupom okresného súdu v označenom konaní k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, ako aj jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože nemôže užívať svoj majetok, ktorý je predmetom dedičstva (pozemky v urbáriate, ktorý vyplácal podiely v neoprávnenej výške inej osobe).

Sťažovateľka preto žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označenom dedičskom konaní, prikázal okresnému súdu vo veci konať a priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 150 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 226/08-13 z 31. júla 2008 ju prijal na ďalšie konanie.

Právny zástupca sťažovateľky a podpredseda okresného súdu oznámili ústavnému súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd preto v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Podpredseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril podaním sp. zn. 1 SprS 272/08 zo 4. septembra 2008, v ktorom k dôvodom sťažnosti uviedol: *„Podľa vyjadrenia notára JUDr. J. E., ktorý je vo veci činný ako súdny komisár, od jeho poverenia vo veci ako súdneho komisára vo veci bolo nepretržité konané, boli uskutočnené pojednávania, zisťované podklady pre rozhodnutie vo veci.*

Podľa vyjadrenia konajúcej sudkyne bola dĺžka konania ovplyvnená nečinnosťou zo strany dedičov, respektíve ich právnych nástupcov. Bolo potrebné odstraňovať vady dodatočného dedičského konania, dochádzalo k neúčasti na pojednávaniach, k vzájomným rodinným rozporom, čo vyústilo v konfliktné situácie. Účastníci sami spôsobili prieťahy svojim konaním, respektíve nekonaním. Účastníci mali problémy už s doplnením návrhu na začatie konania. Konanie bolo zastavené a po opravnom prostriedku a zmene právnej

úpravy sa ďalej konalo. Následná výzva bola smerovaná na ustálenie predmetu konania. Okrem toho v priebehu konania boli problémy s doručovaním. Zásielky sa doručovali opätovne. Posledné uznesenie neprevzal S. G. s tým, že je neznámy a J. G., ktorý zomrel. Táto situácia vyplýva aj z toho, že sa prejednáva dedičstvo po poručiteľovi, ktorý zomrel v roku 1929. Po viacerých pojednávaniach bolo konanie ukončené návrhom uznesenia zo dňa 31. 3. 2008. Uznesenie bolo opätovne vracané súdnemu komisárovi. Konanie tak bolo ukončené až uznesením zo dňa 18. 6. 2008.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti som toho názoru, že v konaní nedošlo k prietahom, ktoré by boli spôsobené Okresným súdom Žilina. Celé konanie je poznačené tým, že sa prejednáva dedičstvo po poručiteľovi, ktorý zomrel ešte v roku 1929. Z toho vyplýva okruh účastníkov a následné problémy s doručovaním, nakoľko v priebehu konania niektorí z účastníkov konania zomreli. Ďalším účastníkom je problém doručiť, nakoľko ich adresa pobytu je neznáma. Dĺžka súdneho konania bola spôsobená tiež nečinnosťou zo strany dedičov, ktorí nereagovali na výzvy, nedoplňali potrebné podklady a podali neurčitý návrh na dodatočné prejednanie dedičstva. Zo strany súdneho komisára došlo k určitým prietahom tiež z toho dôvodu, že neakceptoval pokyny konajúcej sudkyne na prepracovanie uznesenia, a toto mu muselo byť viackrát vrátené. Vo vzťahu k Okresnému súdu Žilina teda považujem podanú ústavnú sťažnosť za nedôvodnú.“

Na vyjadrenie okresného súdu reagoval právny zástupca sťažovateľky v stanovisku doručenom 2. decembra 2008, v ktorom uviedol: „Podľa ust. § 175zb OSP súd môže odňať vec poverenému notárovi, ak napriek predchádzajúcemu upozorneniu spôsobí zbytočné prietahy v súdnom konaní. Takýto úkon je úkonom súdu a má povahu operatívneho, neformálne prijatého opatrenia, a je preto v dispozícii súdu, čím je daná zodpovednosť súdu za efektívny postup v dedičskom konaní (čo Ústavný súd vyslovil aj v odôvodneniach svojich Nálezov IV. ÚS 73/04 z 19. 05. 2004 a III. ÚS 47/2000 z 11. 10. 2000). Účastníkovi konania zákon nepriznáva oprávnenie podať žiadosť o odňatie veci notárovi, účastník je oprávnený podať sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi súdu, čo som aj urobila. Nie je podľa môjho názoru preto pravdivé tvrdenie, že zo strany konajúceho súdu k prietahom nedošlo, nakoľko riadenie priebehu konania je v dispozícii súdu. Čo sa týka tvrdenia o nečinnosti dedičov, nečinný bol len jeden z dedičov a jeho právny zástupca, čo však

nemôže byť na ujmu ostatných dedičov (aj vzhľadom na možnosť použitia poriadkového opatrenia konajúcim súdom). Toto je uvedené aj v odôvodnení Uznesenia Okresného súdu v Žiline D 2085/2000, Dnot 363/2000 zo dňa 18. 06. 2008 na str. 3 dole (zaslaný spisový materiál z Okresného súdu v Žiline).

Ja ako účastník konania som nedala žiadnu príčinu k tomu, aby sa dedičské konanie takto neúmerne preťahovalo a považujem za potrebné opätovne poukázať na to, že napádam nielen zbytočné prietahy, ale aj neprimeranú dĺžku konania a orgány verejnej moci, ako som už uviedla vyššie, majú k dispozícii procesné inštitúty smerujúce nielen k odstráneniu prietahov, ale slúžiace aj na zabezpečenie rozhodnutia v primeranej lehote. Pokiaľ sa týka tvrdenia porušovateľa o tom, že súdny komisár neakceptoval pokyny konajúcej sudkyne na prepracovanie uznesenia, a že teda došlo k určitým prietahom len z jeho strany, mám zato, že konanie súdneho komisára je vlastne konaním súdu, čo vyplýva o. i. aj z označenia tejto funkcie, a preto znovu podotýkam, že súd mal možnosť použiť ust. § 175zb OSP tak, ako som uviedla už vyššie. ...

Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v tomto dedičskom konaní konštatoval Ústavný súd SR vo vzťahu k ďalšej sťažovateľke (vystupujúcej v tomto konaní rovnako ako ja ako dedič) vo svojom Náleze zo dňa 16. 10. 2008, I. ÚS 228/08. Som toho názoru, že aj rovnosť účastníkov konania vychádzajúca z ust. čl. 47 ods. 3 Ústavy SR potvrdzuje dôvodnosť mojej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené mám zato, že som priloženými písomnosťami dostatočne preukázala odôvodnenosť a opodstatnenosť svojej sťažnosti. “

II.

Zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 ústavný súd zistil tento stav a priebeh konania:

Okresnému súdu bol 4. septembra 2000 doručený návrh M. T. na dodatočné prerokovanie dedičstva po poručiteľovi, v ktorom bola sťažovateľka označená ako jedna

z dedičov. Zákonná sudkyňa pokynom zo 6. septembra 2000 uložila vyžiadať spis sp. zn. D 435/29 Čd 2311/32 vo veci dedičského konania po poručiteľovi. Výzvou z 13. septembra 2000 okresný súd žiadal navrhovateľku, aby predložila originál alebo overenú kópiu úmrtného listu poručiteľa. Dňa 11. októbra 2000 bola vec zapísaná pod sp. zn. D 2085/2000 a 12. novembra 2000 okresný súd vydal poverenie na vykonanie úkonov v predmetnej veci notárovi JUDr. J. E. (ďalej len „súdny komisár“). Súdny komisár zaslal 7. novembra 2000 výzvu L., Š.

Súdny komisár nariadil 9. januára 2001 termín pojednávania na 23. január 2001. Na tomto pojednávaní oboznámil obsah podania, ktoré 15. januára 2001 predložil jeden z dedičov, a pojednávanie odročil na neurčito do skončenia súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 861/98.

Dňa 13. marca 2002 bolo súdnemu komisárovi doručené potvrdenie Katastrálneho úradu v Ž., Správy katastra B. (ďalej len „katastrálny úrad“), že poručiteľ nie je vedený ako spoluvlastník nehnuteľnosti zapísanej na LV č. 6295 k. ú. Š. Súdny komisár 28. marca 2002 zaslal žiadosť L. o potvrdenie skutočností týkajúcich sa konania, ktoré mu následne potvrdilo, že poručiteľ je vedený v pôvodnom zozname urbáru ako spoluvlastník nehnuteľnosti, a oznámilo úradnú cenu všetkých lesných pozemkov a lesných porastov evidovaných v urbáre. Súdny komisár 15. augusta 2002 nariadil pojednávanie na 30. august 2002. Toto pojednávanie bolo na návrh prítomných účastníkov odročené z dôvodu opätovného predvolania dedičov, ktorí sa naň nedostavili. Na pojednávaní 9. septembra 2002 nedošlo medzi dedičmi k dohode, a preto navrhli, aby okresný súd potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov. Súdny komisár 16. septembra 2002 vypracoval návrh uznesenia a 17. septembra 2002 ho predložil okresnému súdu.

Okresný súd 23. januára 2003 vrátil spis súdnemu komisárovi na doplnenie uznesenia o doložku pre zápis do katastra nehnuteľností a na vyčíslenie trov konania. Súdny komisár prípisom z 13. marca 2003 vrátil spis s tým, že predmetom konania bolo prerokovanie práv, a preto je požadovaná doložka irelevantná. Na základe pokynu z 3. apríla 2003 bol spis opäť vrátený súdnemu komisárovi, aby vyčísлил trovy konania na predpísanom tlačive. Súdny

komisár vrátil spis okresnému súdu prípisom z 18. júna 2003 s tým, že trovy konania sú obsiahnuté vo výroku aj v odôvodnení návrhu uznesenia. Okresný súd vydal 11. júla 2003 uznesenie, ktorým potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov. Dňa 31. júla 2003 a 1. augusta 2003 boli okresnému súdu doručené odvolania štyroch účastníkov konania, ktoré okresný súd 30. septembra 2003 zaslal na vyjadrenie ostatným účastníkom konania. Prípisom z 11. novembra 2003 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“).

Krajský súd uznesením sp. zn. 9 CoD 124/03 z 21. septembra 2004 zrušil uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu doručený 27. septembra 2004. Pokynom z 29. septembra 2004 bolo uložené doručiť uznesenie účastníkom konania a 22. novembra 2004 bol spis odovzdaný súdnemu komisárovi.

Súdny komisár 12. decembra 2005 nariadil pojednávanie na 20. december 2005. Pojednávanie z 20. decembra 2005 bolo odročené na návrh účastníkov z dôvodu doplnenia okruhu dedičov po zomrelom účastníkovi. Súdny komisár výzvou z 20. decembra 2005 požiadal katastrálny úrad o výpis z pozemkovej knihy a o identifikáciu parciel evidovaných na poručiteľa.

Na pojednávaní 12. januára 2006 súdny komisár oboznámil účastníkov konania s obsahom správy katastrálneho úradu a poučil ich o prekážke právoplatne skončenej veci s tým, že dedičstvo po poručiteľovi už bolo právoplatne prerokované. Súdny komisár vypracoval návrh uznesenia o zastavení konania a predložil spis okresnému súdu. Na základe pokynu sudkyne z 21. februára 2006 bol spis vrátený súdnemu komisárovi na prepracovanie návrhu uznesenia. Súdny komisár 8. marca 2006 doplnil návrh uznesenia a okresný súd uznesením z 21. marca 2006 konanie zastavil. V máji 2006 boli okresnému súdu doručené odvolania piatich účastníkov konania a prípisom z 18. júla 2006 bol spis predložený krajskému súdu.

Krajský súd uznesením sp. zn. 9 CoD 86/2006 z 13. apríla 2007 zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Spis bol okresnému

súdu doručený 20. apríla 2007. Okresný súd uznesením zo 6. júna 2007 vyzval navrhovateľku, aby v lehote 60 dní odstránila nedostatky podania. Navrhovateľka 22. októbra 2007 požiadala o predĺženie lehoty na splnenie výzvy. Okresný súd 29. októbra 2007 odovzdal spis súdnemu komisárovi, ktorý 12. decembra 2007 nariadil pojednávanie na 7. január 2008.

Ďalšie pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 17. marca 2008, bolo odročené na návrh jednej z dedičov z dôvodu zabezpečenia splnomocnení od dedičov po nebohom účastníkovi konania. Podľa záverov pojednávania z 31. marca 2008 súdny komisár vypracoval návrh uznesenia, aby okresný súd osvedčil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, a 9. apríla 2008 predložil spis okresnému súdu. Okresný súd 15. apríla 2008 vrátil spis súdnemu komisárovi na prepracovanie návrhu uznesenia. Súdny komisár predložil spis okresnému súdu 7. mája 2008. Okresný súd mu 14. mája 2008 opäť vrátil spis s pôvodným pokynom. Súdny komisár predložil spis okresnému súdu 5. júna 2008. Podľa úradného záznamu z 10. júna 2008 súdny komisár vzal na vedomie pripomienky zákonnej sudkyne a opäť si prevzal spis na prepracovanie odôvodnenia uznesenia. Spis bol predložený okresnému súdu 17. júna 2008. Okresný súd uznesením z 18. júna 2008 potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov a 27. júna 2008 odoslal rozhodnutie účastníkom konania.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa

ktorého má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (napr. II. ÚS 219/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že daný typ konania tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov, a preto ho nepovažuje za právne zložitý. Faktická zložitosť posudzovaného konania je ovplyvnená vysokým počtom jeho účastníkov, s čím sú spojené problémy so zabezpečením ich účasti na pojednávaniach a doručovaním rozhodnutí. Táto okolnosť však nemôže ospravedlniť nečinnosť alebo neefektívny a nesústredený postup okresného súdu.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 nezistil skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné pripísať s'ťažovateľke podiel na predĺžení konania. S'ťažovateľka sa zúčastnila pojednávani na notárskom úrade, ktoré sa uskutočnili 23. januára 2001, 30. augusta 2002 a 9. septembra 2002, a na ďalších pojednávaniach, ktoré sa konali 20. decembra 2005, 12. januára 2006, 7. januára 2008, 17. marca 2008 a 31. marca 2008, bola zastúpená ďalšími účastníkmi konania. Ústavný súd čiastočne akceptoval argumenty okresného súdu, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že správanie účastníkov namietaného konania prispelo k doterajšej dĺžke konania, pretože neprejavili dostatočnú súčinnosť v tomto konaní. Túto situáciu však nespôsobila s'ťažovateľka, ktorá nemôže niesť zodpovednosť za správanie ostatných účastníkov konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Pri posudzovaní postupu okresného súdu ústavný súd vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry (II. ÚS 3/00, II. ÚS 156/03), podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou príslušného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie k odstráneniu právnej neistoty účastníka konania. V rámci tretieho kritéria ústavný súd posudzoval postup okresného súdu vrátane postupu súdneho komisára, pretože úkony súdneho komisára v konaní o dedičstve sú úkonmi súdu, a preto aj nimi možno spôsobiť zbytočné priet'ahy, za ktoré nesie zodpovednosť všeobecný súd (III. ÚS 47/00).

Ústavný súd už v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 228/08 v súvislosti so s'ťažnosťou jednej z účastníkov konania (Veroniky Grúňovej) preskúmal postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 z hľadiska možných priet'ahov a aj v tomto konaní sa plne stotožnil so svojimi zisteniami vyslovenými v časti III.C nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 228/08-32 zo 16. októbra 2008.

Ústavný súd zo spisu zistil, že súdny komisár pri vykonávaní potrebných úkonov v uvedenej dedičskej veci nepostupoval vždy plynulo, hoci jeho postupu nebránila zákonná prekážka. Súdny komisár 23. januára 2001 odročil pojednávanie na neurčito do skončenia súdneho sporu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 861/98, ktoré okresný súd zastavil uznesením z 11. júna 2001, právoplatným 11. júla 2001. Súdny komisár však začal vo veci konať až v marci 2002, keď žiadal správu od katastra nehnuteľností, a pojednávanie nariadil až 15. augusta 2002. Ďalšie obdobie poznačené nečinnosťou súdneho komisára ústavný súd zistil od 22. novembra 2004, keď prevzal spis od okresného súdu, do 12. decembra 2005, keď nariadil vo veci pojednávanie.

Postup okresného súdu vrátane činnosti súdneho komisára bol podľa názoru ústavného súdu poznačený aj značnou mierou neefektívnosti, o čom svedčí uznesenie krajského súdu sp. zn. 9 CoD 124/03 z 21. septembra 2004, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu z 11. júla 2003 ako predčasne vydané a nepreskúmateľné a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Krajský súd vytkol okresnému súdu, že z rozhodnutia ani zo súdneho spisu nevyplýva, čo presne považoval za predmet konania, a vzhľadom na nepripojenie dedičských rozhodnutí po pôvodných dedičoch, nie je možné s určitosťou ustáliť ani okruh účastníkov konania.

Okresný súd tieto nedostatky v ďalšom konaní neodstránil, čo opäť viedlo krajský súd k zrušeniu jeho uznesenia z 21. marca 2006. V uznesení sp. zn. 9 CoD 86/2006 z 13. apríla 2007 krajský súd konštatoval, že okresný súd nerešpektoval jeho závery a pokyny (intencie) obsiahnuté v predošlom rozhodnutí a že jeho rozhodnutie trpí všetkými nedostatkami, ktoré viedli už k zrušeniu prvého rozhodnutia.

Okresný súd podľa názoru ústavného súdu mohol svojim sústredenejším a dôraznejším postupom v konaní zabezpečiť rýchlejší postup v konaní smerujúci k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania. V tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na obdobia, keď bol okresný súd nútený opakovane zasielať súdnemu komisárovi spis v tejto veci na prepracovanie návrhu uznesenia v dôsledku nerešpektovania jeho pokynov súdnym komisárom (obdobie od doručenia spisu okresnému súdu od súdneho

komisára 17. septembra 2002 až do vrátenia spisu okresnému súdu 18. júna 2003 trvajúce viac ako deväť mesiacov, ako aj obdobie od doručenia spisu okresnému súdu súdnym komisárom 9. apríla 2008 do vrátenia spisu okresnému súdu 17. júna 2008, t. j. viac ako dva mesiace).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že dobu predmetného konania vedeného okresným súdom nemožno považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a ani za primeranú vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľky boli porušené.

Čo sa týka namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie namieta sťažovateľka v súvislosti so zbytočnými priet'ahmi okresného súdu, ústavný súd považoval vyslovenie porušenia jej práv garantovaných v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a uloženie povinnosti konať v namietanom konaní bez zbytočných priet'ahov v náleze č. k. I. ÚS 228/08-32 zo 16. októbra 2008 za poskytnutie dostatočnej efektívnej ochrany práv sťažovateľky, a preto porušenie jej základného práva upraveného v čl. 20 ods. 1 ústavy nevyslovil.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 nebolo do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v označenej veci v ďalšom období konal bez zbytočných priet'ahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 4 979,09 € (150 000 Sk).

Pretože ústavný súd nepovažoval za primerané konkrétnym okolnostiam prípadu vysloviť len porušenie základného práva sťažovateľky, rozhodol aj o priznaní finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní sa riadil zásadami spravodlivosti, zohľadnil dĺžku posudzovaného konania a zistenú neefektívnosť konania a dospel k záveru, že v danom prípade bude primerané všetkým okolnostiam prípadu priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (60 252 Sk).

Vzhľadom na to, že ústavný súd už svojím nálezom č. k. I. ÚS 228/08-32 zo 16. októbra 2008 prikázal okresnému súdu v súvislosti s konaním o sťažnosti ďalšieho účastníka/účastníčky namietaného konania, aby v konaní vedenom pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 konal bez zbytočných prietahov, ako aj na zistený stav konania, nepovažoval už za potrebné o tejto otázke opätovne rozhodnúť.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátom JUDr. V. K., M. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 632,54 € (19 056 Sk). Ústavný súd priznal náhradu trov právneho

zastúpenia za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) urobené v roku 2008 po 105,42 € (3 176 Sk) a 2-krát režijný paušál po 6,31 € (190 Sk), čo spolu predstavuje sumu 223,46 € (6 732 Sk).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nález uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2009